

RIB. 709 1955-3

ribarstva je danas neujednačena, neprečišćena, regionalno obeležena i bez sigurnijeg oslonca u svom razvoju. Više od svake druge, prošarana je tuđinskim nasleđem. Osim toga obiluje sinonimima, homonimima i idiomima, koji traže objašnjenja i lingvističku obradu. Skrajnje je vreme da se ta bogatstva iznesu u jednom konverzionom leksikonu, pristupačnom široj javnosti, pre svega naučnicima i praktičarima ribarstva.

Sve do nedavno nisu, sa čisto naučnog gledišta, ni postojale mogućnosti za puni uspeh takvog pothvata. Nedovoljna obrađenost materijala i česte proizvoljnosti u klasifikaciji i obrađivanju riba naših voda, bili su nesavladljive poteškoće. I sa jezičke strane nisu teškoće bile manje, jer su termini ribarstva retko kada specijalno beleženi i pojmovno obrađivani. Usko leksički rad bio bi nedovoljan za donošenje leksikona, bez potpunog snalaženja autora u sistematici, biologiji i naučnoj terminologiji ribarstva. Strana literatura, pa i strani leksikoni ribarstva, samo su relativna pomoć, jer ne obuhvataju naše leksičko blago i specifičnosti našeg ribarstva, koje se umnogome razlikuje od ri-

barstva drugih zemalja. Strana literatura može da posluži samo kao široka mogućnost u iznalaženju i opisivanju izvesnih pojmova, ukoliko su nam potrebni, a nepoznati su našem jeziku. Ali i tu treba mnogo kritičkog odnošenja, s obzirom na naše jezičke i ihtiološke svojstvenosti.

Možemo reći da su danas glavne poteškoće otklonjene, i sa sigurnošću ustvrditi da izrada dobrog leksikona ribarstva nije više ni utopija ni nemogućnost. U novije vreme izašlo je na našem jeziku nekoliko dela koja uz neka starija od kapitalne vrednosti, daju najpotrebnije izvore za leksikon, uz marljivo sakupljanje u narodu i pabirčenje po stručnoj literaturi.

Na tako solidnoj stručnoj osnovi može danas da se donese široko zasnovan i naučno obrađen leksikon našeg morskog i slatkovodnog ribarstva. Takvo delo ima da bude bogata riznica jezika i celokupnih ostvarenja ribarstva, pouzdan osnov za ujednačavanje ribarske terminologije, oslonac za daljnja naučna postignuća i doprinos upoznavanju najširih slojeva naroda sa tekovinama našeg ribarstva.

Tri pitanja

1. Da li je bizamski pacov samo biljožder?

2. Za koje vreme uginula riba ispliva na površinu?

3. Šta je to mikropila?

1. Opšte priznato mišljenje je da je bizamski pacov biljožder. Međutim su pojedini praktičari primetili na ribnjacima, da bizamski pacov u nedostatku biljne hrane rado jede školjke, a pri kraju zime i šarane iz zimovnika. Čak je i na pastrvskom ribnjaku utvrđeno da je bizamski pacov jeo pastrmke.

2. Posle uginuća riba padne na dno. Nakon izvesnog vremena počinju pojedini leševi riba da se dižu na površinu vode. Da bi utvrdio za koje vreme oni izađu na površinu, prof. Probst je vršio ispitivanja, pa je našao, da na temperaturi od 16 do 24°C,

leševi šarana uginuli od skržne truleži, isplivaju za različita vremena, i to:

62,5% šarana za 24 h

25% šarana za 2 dana

12,5% šarana za 3 dana.

3. To je otvor na opni jajeta, kroz koji (na pr. kod riba) pri osemenjavanju prodiere spermatozoid u jaje. Kod nekih organizama, kao na pr. kod morskog ježa, opna je pihijaste konzistencije, te spermatozoid može prodreti na bilo kom delu opne. U tom slučaju čim jedan spermatozoid prodre u jaje odmah se izluči tanka opna preko protoplazme, te spreči prodiranje drugih spermatozoida. Kod jaja sa mikropilom može prodreti više spermatozoida u jaje. Međutim, samo jedan oplodi jaje, dok drugi bivaju resorbovani.

Sportski ribolov

P. B. Sambrailo, Zagreb

OSNOVNA MEĐUNARODNA NAČELA SPORTSKOG RIBOLOVA I NAŠI ZADACI

Međunarodna konferencija sportskog ribolova, koja je osnovana 1952 godine, razvila je priličnu aktivnost i dokazala da je takva organizacija od velike koristi za razvitak i širi razmah sportskog ribolova u međunarodnom okviru. Budući da u našem listu nisu do sada objavljena osnovna načela

na kojima počiva ta Organizacija, to smatramo potrebnim da sa njima upoznamo naše čitaoce. Ona glase ovako:

»1. Na tekućim i stajaćim vodama, na jezerima, na površini ispod mora ili uzduž njegovih obala, na mjestima gdje se mi susrećemo sa sportskim na-

tjecajima, mi sportski ribolovci ne osjećamo se stranci makar bili daleko od naše domovine i smatramo bratom svakog onoga, koji se jednako odurševljava u našoj ribolovnoj strasti.

2. Mi ne smatramo ribolov rušilačkom i neodgovornom djelatnošću, nego izrazom bezgranične ljubavi koju gajimo prema prirodi. Radi toga prihvaćamo sva ograničenja i sve nužne žrtve poduzete radi zaštite životinjskog svijeta u vodama.

3. U vršenju našeg sporta — naša su gesla: iskrenost, poštenje i drugarstvo.

Da bi ispunili naš svečani zavjet potrebno je da ostvarimo slijedeće uvjete:

1. Ostvariti jednolikost (uniformnost) zakonskih ribolovnih propisa u vodama država članica, poštujući pritom historijske tradicije, te biološke i klimatske uvjete voda svake države, a u svrhu promicanja međunarodnog ribolovnog turizma.

2. Povećati, uskladiti i usavršiti svu djelatnost koja se odnosi na ribolov, u čisto sportskom smislu.

3. Proučavati i odobravati tehnička pravila, koja imaju međunarodni značaj, da bi mogli ostvariti jednoličnost organizacije prilikom ribolovnih priredaba, za koje ima prilike u zemljama članicama.

4. Usklađivati i unapređivati međunarodnu ribolovnu djelatnost i utvrđivati, uz prisustvo naših tehničko-sportskih pretstavnika, ispravnost svake priredbe, dajući joj službeni karakter.

5. Službeno potvrđivati rekorde svake vrste ribolova.

6. Ostvariti pravo, da postanemo članovi Međunarodnog olimpijskog komiteta (C. I. O.) i da se našim članovima prizna čisto sportski značaj.

»Da bi ostvarili gornje ciljeve«, veli se na kraju konstitutivnog akta, »mi smo odlučili da ustanovimo organizaciju, koja će imati vlast i jurisdikciju nad našim pojedinačnim organizacijama, te u nadi da će nam pristupiti i predstavnici ostalih država koje su danas odsutne«.

Zadaci koji stoje pred nama

U toč. 1. uvjeta konstitutivnog akta spomenuto je načelo ostvarenja jednakosti (uniformnosti) zakonskih ribolovnih propisa u vodama država članica. Ovo načelo predstavlja problem prvenstvene važnosti, te zahtijeva da propisi o sportskom ribolovu bilo na slatkim vodama ili moru, svih država članica budu u principu jednaki. Ovo nije jednostavan posao, već je stvar dugotrajnog komparativnog izučavanja ribolovno-sportskih zakonodavstava svih država članica konfederacije. Taj se cilj može ostvariti bilo donošenjem glavnih principa po samoj konfederaciji, bilo označivanjem kao uzora propisa neke određene države, te usklađivanje pre-

ma njoj propisa svih ostalih članica. Uz ovo je važno pitanje postavljanja **pravila za natjecanje**. I ovo se može postići na dva načina: bilo putem kompilacije pravila neke druge zemlje, (jer jedinstvena međunarodna još nisu donešena), ili stvaranjem naših originalnih pravila. Mislimo da se Uprava Saveza FNRJ odlučila bar privremeno za prihvatanje pravila natjecanja Zapadne Njemačke dok ne budu donešena po konfederaciji međunarodna pravila.

Pri donošenju svih gornjih pravila treba imati u vidu konstitutivni akt kao i statut, jer nikakva pravila koja se budu donasala ne smiju biti s njima u kontradikciji.

Pošto je u toč. 1 naglašeno da se sve ovo čini u svrhu promicanja **međunarodnog ribolovnog turizma**, to ćemo ovdje iznijeti šta bi potrebno bilo učiniti da se udovolji ovom traženju. Mi smatramo da bi trebalo prvenstveno: a) izdati prospekte, b) sastaviti ilustrirani ribolovni vodič za sve vode i ribolovna morska područja, c) nastojati postići pogodnosti na željeznicama i hotelima, d) organizirati skupne ribolove, naročito na moru na bazi kampinga za lov uz obalu ili drvenim brodovima na pučini, e) vršiti propagandu prigodnim člancima u stranim listovima za ribolov u našoj zemlji uz ilustraciju ljepota naših voda, f) organizirati unutar naših društava grupe, koje bi sa stranim ribolovcima učestvovala u ribolovu, a naročito one koji poznaju strane jezike, itd.

U vezi donošenja spomenutih pravila za međunarodna natjecanja rađa se prioritarna obaveza u dužnosti organiziranja i učestvovanja na međunarodnim natjecanjima (konst. akt. čl. 2, 3 i 4). Kao prvi preduvjet u ispunjenju tog zadatka spadaju spomenuta pravila za natjecanje u sportskom ribolovu. Kako nam je svima poznato, naš centralni savez u Beogradu dostavio je prošle godine svim republičkim savezima pravila o natjecanjima, pa se na osnovu njih bila i naša ekipa pripremila za prošlogodišnje natjecanje u Düsseldorfu. (Zap. Njemačka).

Prema tome prvi je uvjet ispunjen, pravila imamo, koja su bila još prošle godine dostavljena društvima na proučavanje i praktičnu obuku. Zatim su održana društvena natjecanja, da se vidi koji će od članova polučiti najbolje rezultate (u bodovima). Organizirana su bila i međudruštvena natjecanja s članovima koji su postigli najbolje rezultate. unutar svojih klubova, tako da se i tu izvršila selekcija najboljih unutar svakog saveza. Konačno, po ligaškom sistemu, došli smo do najboljih takmičara u federaciji, koji su bili poslani na već spomenute prošlogodišnje međunarodno natjecanje u Düsseldorfu.

Ovo je jedini put kojim treba ići u solidnom pripremanju za međunarodna natjecanja, makar unaprijed znali da još par godina nećemo moći postići naročite rezultate, ali zato kasnije uz solidnu vježbu i zalaganje međunarodni rekordi neće nam izostati.